

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egészévre ha januárban egyszerre fizeti	90 L.
Egészévre ha január végéig nem fizeti ki	100 L.
Fél évre	50 L.
Negyed évre	30 L.
Egyes szám ára	2 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Str. Baron Pop (volt Brassai-utca) 5. szám.

Találkozásaim bujdosó magyarokkal.

Tavaszi volt. A kanadai Winnipeg állomás egyik sarkában kis család tanyáz: hat gyermek, kisebbek és egész kicsinyek; fejüket anyjuk ölébe hajtva csendesen szundikálnak, az asszony halkán sirdogál, előtte áll a férje és hangosan káromkodik. No, ez aligha nem magyar lesz. Megszólítom. Hát csakugyan az. Csongrád vidékéről jött. Volt egy kis birtoka, amiből meg tudtak élni. Eladta, kijött.

— Miért jött ki, ha egyszer volt kenyere? kérdezem.

— Hát tisztelendő úr, én a sok földre jöttem. Veszek pár száz holdat s új otthont alapítok.

Beleszól az asszony:

— Földet, azt vehetsz, de hol veszed a szomszédot?

Az én emberemet mintha arcul vágta volna. Elhallgat. Elgondolkodik. Hát igen, a pár száz hold föld még nem teszi ki az otthont. Kell hozzá szomszéd, akihez téli estén átjárhat pipálni; kell Kati néni, aki átalmelve, benéz a kis kapu fölött s kérdi: Mit dolgozik kend, hol vannak a gyerekek. — Kell hozzá utca, ahova ki lehessen állani s fel-alá nézni, hogy a kis libák nem szöktek át a szomszéd udvarára.

Megelevenedtek az ezernyi emlékek a férfi lelkében. Lassan-lassan lekonyul a feje, a tenyere

mintha a szeme körül járna, keserveset sóhajt s odaszól az asszonynak:

„Tenyere mintha szeme körül járna.”

— Most már hiába sirsz
nincs út hazafelé.

*

Moose-Jaw, kis nyugatkanadai városka, 15000 lakossal. Vonatcsatlakozást vártam. Csipős északi szél hordta a havat. Egyik szélmentesebb utcasarkon földön ülő férfiba botlottam. Négyen-ötven körülállták. Magyarok voltak, losonciak. Most érkeztek hazulról. Winnipegig elhozta a Hajótársaság, ott szélnek eresztette őket. Onnantól aztán nekiindultak Nyugatra gyalog! Eddig vagy 1000 km. utat tettem, mire Let-Bridge-re a bányába érnek, van még egy ennyi.

— Hát enni volt-e? kérdezem.

— Volt, ameddig a tarisnyából tartott; aztán bizony kéregetni jártunk. Volt, aki adott; volt olyan

is, hogy a kutyáit eresztette ránk.

— Miért nem mennek vasuton ilyen itéletidőben?

— Mert nincs rá költség. A hajójegy árát is úgy kértük kölcsön.

— S maga miért tilt ki ide az utcára?

— Kérem alásan, fel akarom kötni a cipőm talpát, mert levállott. Persze, hogy pártfogásomba vettem őket.

Az ottani katolikus angol pap a katolikus nőegylet pénzéből megfizette nekik a vasuti jegyet Let-Bridge-ig, egy pár új téli cipő is került. Az én magyarom nem akarta elfogadni.

— Kérem, mi reformátusok vagyunk . . .

Megnyugtatom, hogy akkor is szívesen adjuk, csak fogadja el.

*

Az Egyesült Államokból jöttem Minot-on át vissza Kanadába. St. Paulon túl jól öltözött magyar száll be a kocsinkba. Piros-tokájú szájában pántlikás szivar, az orra mintha borvirágos volna. De nem lehet, hiszen itt a legszigorubb szesztilalom van, szesz italról álmodni is alig szabad. Egyszer fülembé sugja:

— Jöjjön utánnam a mosdó fürkébe. Ott aztán a kabát bélése alul lapos, nagy pálinkás, flaskó kerül elő.

— Nem fél, hogy megbüntetik?

— Mit csináljak? Ebből élek már egy esztendeje. Hetenkint egyszer végigmegyek a kanadai határtól St. Paulig és vissza s megkeresem az egész heti megélhetést.

No hiába kínálgatta, nem ittam. Jó is volt. Láttam, amint a férfiak be-besurrannak a mosdó fürkébe. Utolsónak maradt a titkos rendőr, aki egész uton figyelte a társaságot, s Minot-on valamennyit leszállította. Tőle tudtam meg, hogy nagynevű honfitársam budapesti zsidó, aki a kommunizmus bukása után szökött ki.

Reginában, a City Hall előtt 20—25 magyart találfam. Munkát kerestek a városi munkaközvetítő hivatalban. A legsürgősebb aratási szezonban volt.

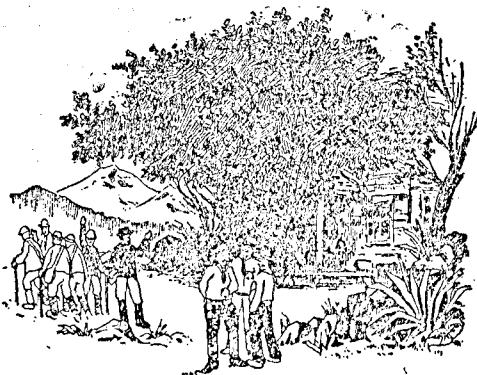
— Lehetetlen, hogy most ne találjanak munkát, — mondom az egyiknek.

— Volt nekünk munkánk, valamennyünknek, fenn Bettleford vidékén. De nem adták meg, amit kértünk. Erre aztán a Vince sógor biztatására aratás derekán otthagytuk.

— No, mit szóltak a farmerek hozzá?

— Semmit, csak nevettek.

— Könnyen nevezhetek —

... másnapra voltak japán munkásaik.

mondja az a bizonyos Vince sógor — másnapra voltak japán munkásaik, azok még annál is olcsóbban dolgoztak, mint amit nekünk megadtak volna: még a mi béruink egy részét is visszafogták. Aszonták, ha nem tetszik, menjünk törvényre. De hová a csudába

menjünk itt az idegen világban? Itt is csak nyuzzák a szegény embert, mint odaát. Ezzel aztán Vince sógor odaszól a többinek: Menjünk emberek, — s köszönés nélkül otthagytak.

Nem hiába néhai Áchim András képviselő földie, de igen ki van-tanulva.

... Nem tud kenyérhez jutni.

Saskatoonban az állomáson meg-szólit egy arádi uri leány, egy-kori tanítványom. Már két hónapja, hogy itt van, dacára, hogy van kereskedelmi érettségije, nem tud kenyérhez jutni. Nap-nap után kijár az állomásra, hogy nem talál-e a sok idegen közt ismerős arcot. Nagynehezen egy vasuti társaság irodájában lehetett elhelyezni.

Igy bujdosnak a jövevény magyarok az idegen világban szerteszét, nyomorogva, küzködve, mint az apátlan-anyátlan árvák.

Hej, nagy ára van az idegen kenyérnek!

(Kanada, 1924. december.)

Denk K. lelkész.

A Magyar Párt válasza Tatarescu kisebbségi miniszter vádjaira.

Múlt számunkban érintettük azokat a képtelen vádakat, melyekkel Tatarescu kisebbségi miniszter illetve a Magyar Pártot Csetri János munkásnak a brassói nagygyűlésen elmondott beszéde miatt. Közöltük azt is, hogy a párt elnöki tanácsának nem volt módja ülésben foglalkozni a vádakkal.

Azóta megjelent Ugron Istvánnak tüzetes nyilatkozata, mely pontról-pontra veszi a kisebbségi miniszter vádjait és teljes meggyőző erővel megcáfolja azokat.

Elsősorban azt állapítja meg a párt nagynevű elnöke, hogy nem való, mintha a mostani pártvezetőség az egyetértés, közeledés és kölcsönös megértés ellen dolgoznék. Ellenkezőleg: a párt programja épen az egyetértésen, a kölcsönös megértésen alapul, ezt tette magáévá a párt vezetősége s ezt jelentette ki ő is brassói székfoglalójában, természetesen kifejezve jogainkhoz való törhetetlen ragaszkodásunkat és azt, hogy azok megvalósításáért törvényes eszközökkel elszántan küzdeni fogunk. Határozottan el-entmondott Ugron István pártelnök annak az állításnak is, hogy a Magyar Párt minden kormánnyal szemben támadó álláspontra helyezkedett. Itt a való helyzet az, hogy a párt — amint ismeretes — két ízben kezdett tárgyalásokat épen a mai liberális kormánnyal, ezek azonban eredményre nem

vezettek és nem a pártvezetőség hibájából. De támogatni fog a párt minden olyan kormányt, mely jogainkat tisztelben tartja s jogos törekvéseinkkel számol.

Visszautasította a pártelnök a kisebbségi miniszternek azt a vádját, hogy a pártvezetőség nem a magyar néptől kapta megbízatását. Itt joggal utalt arra, hogy a brassói nagygyűlésen egy milliónál több magyar volt képviselve s ezek osztatlan bizalmából nyerte a pártvezetőség megbízatását.

Hogy ez mennyire igaz, elég visszaemlékezni arra a felejthetetlen és megindító jelenetre, mely épen Ugron István elnökké választását követte. Ennek értékét és belső igazságát semmiféle nyilatkozattal sem lehet lerontani vagy kisebbiteni.

Ezúán örök érvényű politikai igazságként megállapítja az Ugron István nyilatkozata azt, hogy lehetetlen bármely ellenzéki párt vezetőinek a kormány által való kinevezése.

Ami a kommunistákkal való szövetségés vádját illeti, ezt a pártelnök újra a leghatározottabban visszautasítja. Először arra utal ennél a kérdésnél, hogy míg eddig mágnáskiikk volt a pártvezetőség, most annak épen ellenkezője lett, vagyis kommunista, ami — jegyezzük meg — minden nyugodt ítélőember előtt önmagában lehetetlen.

Ezután közli a nyilatkozat a Csetri János személyére vonatkozó megállapításokat. Ezek szerint kezdettől fogva

KÜLFÖLD

Az új német kormány.

A hét legérdekesebb külpolitikai eseménye az, hogy Németországban olyan kormány alakult, amelynek többségét a nemzeti érzésű német pártok szolgáltatták. Maga a miniszterelnök: Luther, kitűnő pénzügyi ember, aki Németország anyagi ügyeit az utóbbi években rendbe hozta.

Az a körülmény, hogy Németországban a nemzeti érzés alapján álló pártok a szocialisták fölé kerültek, nagy nyugtalanságot keltett az antant körében. Különösen a francia lapok tele vannak riasztó hírekkel s nagy meggyőződéssel jósolgatják, hogy Németország bosszúhadjáratra készül Franciaország ellen. A francia kormány az új év költségvetésébe csupán hadi mérges gázok előállítására harminc millió frankot vett föl. A költségvetés előadója ennek a nagy összegnek a fölvételét azzal okolta meg, hogy a németek rettenetes erejű gázokat tudnak gyártani s minden vegyészmerőnkük azon töri a fejét, hogy a bosszúhadjáratukat a franciák ellen miféle pusztító vegyi szerekkel vivják meg. A veszedelem abban rejlik, hogy hadigázokat minden nagyobb felkészülés nélkül lehet gyártani. A német gyárak pedig úgy vannak berendezkedve, hogy huszonnégy óra alatt hadiüzemekké tudnak átalakulni.

A hadi gázok veszedelmes voltáról a tudósok is ijesztő dolgokat mondanak. Egy amerikai egyetemi tanár, Zanetti, így nyilatkozik: „Már könnyűszerrel elő lehet állítani olyan hadigázokat, amelyek nemcsak az orron, de a bőrön át is behatolnak a szervezetbe és a vért mérgezik. Ezek ellen a gázok ellen semmiféle gázmaszkkal nem lehet védekezni.”

Angelo olasz akadémiai tanár pedig azt mondja: „Az új gázok legnagyobb veszedelme abban rejlik, hogy a frontmögötti lakosság ellen is fel lehet használni. A gáztámadásnak kitett városi lakosságot nemcsak a gáz mérge pusztítaná, hanem a rettenetes félelem és menekülés is ezrek életébe kerülne.”

A szakértők e nyilatkozatai komoly

nem mint kommunista, hanem mint szocialista munkás szerepelt, a nagygyűlés vezetője által történt kihallgatása rendjén is annak bizonyult, de a Marosvásárhelyről beszerzett értesülések szerint nem volt soha kommunista. — Brassói felszólalásában pedig semmi olyant nem mondott, ami a kommunizmus vádját a legtávolabbról is támogatná. Különben is teljesen lehetetlen a pártot a kommunistákkal való érintkezéssel vádolni. Ettől a párt, programja szerint, teljesen távol áll, s nem a párt keresett érintkezést Csetrivel, hanem ez a párttal. A párt és a kommunisták közötti megállapodás fixizálásáról soha szó nem volt s a párt ügyvezető alelnöke sem az ősz, sem a tél folyamán nem is volt Gyergyószentmiklóson.

Végül arra utal a nyilatkozat, hogy a magyarságtól, a vele szemben most tanusított elbánás mellett, barátsági nyilatkozatokat várni nem lehet s épen az uralkodó kormánysszellem az, mely nem keresi a megértést. De a Magyar Párt élete nincs időhöz kötve. Létezni fog az mindig, míg Romániában magyarság lesz. Létezni fog akkor is, ha közben a kormány feloszlatja s működését lehetetlenné teszi.

A kormányok létezése azonban időhöz van kötve s ezért a Magyar Párt szükség esetén várakozni fog, míg egy olyan kormány fog uralomra jutni, mely a magyarsággal, illetőleg ennek önmaga által választott s nem a kormány által kinevezett képviselőivel tárgyalni kész s addig is Istenben bízva fog a párt haladni az igazság becsület és jogosság útján.

Ugron István pártelnöknek ez a nyugodt, határozott s meggyőző erejű érvelése általános megnyugvást váltott ki az egész magyarság körében. Kifejezi valamennyiünk érzéseit: hogy becsülettel, komolyan akarjuk teljesíteni s teljesítjük is minden kötelességünket; hű polgárai vagyunk hazánknak, de emberi jogainkhoz ragaszkodunk s azok megvalósítására törekszünk, mindig nyíltan és törvényes eszközökkel. Belső dolgainkat pedig magunk intézzük s azokból kizárunk minden jogosulatlan külső befolyást.

A LEGIZLÉSESEBB NYOMTATVÁNYOK A „MINERVA” KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETÉBEN KÉSZÜLNEK. ☞ CLUJ, STR. REGINA M. 2.

aggodalomba ejthetnék a politika kártyakeverőit. Százszorta jobb volna a békekötések bosszuálló rendelkezéseit, igazságtalanságait helyrehozni, mint egy rettenetes háboru rémségeit újra fölidézni.

Változások az amerikai Egyesült-Államok külpolitikájában. Az új év nagy változásokat hozott az Egyesült-Államok külpolitikájába. Az antanthatalmak lapjai aggodalommal állapítják meg, hogy Coolidge köztársasági elnök Oroszország és Németország iránt jóval békélyesebb érzéssel viseltetik, mint elődei. Oroszország szovjetkormányának elismerésére a tárgyalások megkezdődtek s bár egyelőre sok nehézségbe ütköznek, előbb-utóbb mégis megegyezésre fognak vezetni. Németország iránt pedig az amerikai kormány annyira megenyhült, hogy a németeket Washingtonba, a leszerelési konferenciára is meg fogják hívni.

Bethlen gróf magyar miniszterelnök nyilatkozata a magyar külpolitikáról. A magyar miniszterelnök nagy beszédet mondott a képviselőházban Magyarország külpolitikai helyzetéről. A magyar kormány még nem látja az időt alkalmasnak arra, hogy Magyarország egyik vagy másik hatalmi csoporthoz csatlakozzék. Ez a csatlakozás csak akkor fog megtörténni, mikor Magyarország belsőleg rendbe jön, gazdasági helyzete megszilárdul. Oroszországgal egyezményeket kötött Magyarország, de ezek gazdasági természetűek. Más országok is rajta vannak, hogy ilyen egyezményeket kössenek. — E nyilatkozattal kapcsolatban említjük meg, hogy a gazdasági érintkezés egyre élénkebb lesz Magyarország és Oroszország között. Budapesten nemrégén orosz vállalkozók jelentek meg, akik nagymennyiségű petróleumot adtak el a magyar vállalatoknak. Most újra több orosz nagyvállalkozó tartózkodik Budapesten. Ezek lovakat akarnak vásárolni Oroszország számára és a magyar kormány megbízottjaival fogják bejárni a vidéket.

Olaszországban súlyos pártviszályok dúlnak. Mussolini, az olasz politikai élet jelenlegi irányítója, súlyos helyzetbe került. Azok a tulkapások, amiket párthívei elkövettek, Mussolini ellen hangolták az ország közvéleményének tekintélyes részét. Akkoriban, mikor

fascistái élén bevonult Rómába és átvette a hatalmat, kormányába a többi pártokból is vett föl minisztereket. Ezek a miniszterek utóbbi időben kiváltak a kormányból s ma már csupán fascista-párti emberekből áll az olasz minisztérium. Az európai helyzetnek egyik legsúlyosabb kérdése ma már, hogy vajjon Mussolini kezében tudja-e tartani a hatalom gyepőit. Amint egyik legutóbbi beszédéből kiténik, el van szánva rá, hogy szükség esetén fegyverrel is fenntartja pártjának uralmát. A parlament többsége mindenesetre mellette van és a fascista érzelmű katonaság is támogatja. Kérdés, hogy a háttérbe szorult pártok milyen erőt tudnak ellene kifejteni?

Svédország aranyat ad bankójáért. Európa országainak pénze lassanként megállapodik egy bizonyos értéken. Németország, Ausztria, Magyarország ma már állandó értékű pénzzel rendelkeznek. Legrendezettebb pénzügye van Svédországnak. Ez az állam már ott tart, hogy jegybankja aranyra váltja be a bankókat úgy, mint a béke legszebb éveiben.

Románok panasza a bulgárok ellen. Czankov bulgár miniszterelnök Belgrádban és Bukarestben járt, hogy a kommunizmus ellen egységes védekezési eljárásról tárgyaljon Romániával és Szerbiával. Bukaresti útja alkalmával a román lapok panaszosan emlegetik fel, hogy Bulgáriában, Timok-völgyben mostohán bánnak a román kisebbséggel.

A brassói ferencesek jubileuma.

Ünnepről irok a mai ünnepekben szegény embereknek. Ünnepről, mely a lélek, a szív, a hála, a ragaszkodás ünnepe volt. Ünnepről, melyet nem zavart és nem rontott meg a rideg önzés, a fanyar számítás, nem irigyelt meg a tulengő hatalom. A brassói ferencesek ünnepeiket, illetve az ők lelküket szellemeiket, jelenüket és multjukat ünnepeiké azok, akik értéküket, történelmi jelentőségüket, magyar sorssal való összeházasodásukat feltogták, átértékelték és értékeltek.

1924. december 27-én volt évfordulója annak, az erdélyi Ferencrend történetében nem kis jelentőségű eseménynek, hogy az Asszisziból való Ferencfiak újból letelepedtek Brassóban, otthont találtak falai között. Ennek ép kétszáz éve. Akétszáz éves mult határkövénel hálás szeretettel néztek egymás szemébe, ragadták meg egymás kezét a nép barátai és a barátokat tisztelő százak és ezrek. És eme egymásmegnézés újabb frigykötés volt, melyben közös akarattal fogadva-fogadták, hogy napfényben és árnyékban, örömben-bűben, vészben és szélcsendben egymásért és egymásnak élnek... Egybekapcsolt lelkük visszarévedezett a multba. Ennek beszédes megtörténéseiből sok tanulságot merítették a jelenre... szürtek le a jövőre... Mult eseményeiben, jelen sivárságában, jövő bizonytalanságában egymásra találtak, közös sorsra akadtak.

Szépen sikerült lelkigyakorlatokkal kezdődött és gyönyörű műsoros estéllyel végződött az egymásratalálás. Az előbbi a ferencrend adta a híveknek, az utóbbi a hívek, illetve a brassói társadalom a ferenceseknek. Megkapóan fejeződött ki e kettőben a lélek és a szellem együttes uralmának szép harmóniája. Már 1535-ben otthont kaptak a franciskánusok Brassóban. Alig kezdték meg építő munkájukat, alig lehelték a lelkekre a szegénység és egyszerűség lelkét, a tudomány és művészet szeretetét, jöttek a viharos, a honduló viszályok, romokba döntötték verejtékük minden eredményét, elseperték kolostorukat. Multak a napok, teltek az évek... A háborgó szenvedélyek elsimultak, a gyűlölködés szeretetbe, megértésbe olvadt, a világnézetek tisztázódtak, a meggyőződés újból szent és tiszteletet parancsoló lett. A ferences barátok is visszatértek, hogy segítsenek a romokat eltakarítani, könnyes fájdalomukat enyhíteni, életet és vele értékeket védeni, menteni. Régi hajlékuk helyett újat, templomuk helyett szebbet

ajándékoztak nekik a megértő utódok 1724-ben, a Szent János-utcai templom ismételten a szivnemesítés csarnoka, a vele összeépített kolostor a munka és ima megszentelt hajléka lett. Új hőforrássá lett ez az utca, amelyből fény, melegség áradt az egész városra, annak minden lakójára. A ferencesek nem tettek különbséget katolikus és nem katolikus, magyar és nem magyar között. Mindenki a szenvedő és igazságot szomjuhozó embert nézték és látták.

Bárki is kereste fel őket, szerető megértéssel ölelték keblükre. Mindenhol találkozunk velük, ahol sivit a nyomor, kiált a nélkülözés. Együtt sírnak a sirókkal, nélkülöznek a nyomorgókkal s bizonyos büszke öntudattal cipelik magukkal, viszik mindenhová a szegénység koldustarisznyáját. Ez az ő kincsük, mindenük. Sok elégtelenséget csapolnak le, sok felgyülemlett keserűséget váltanak meg. A társadalmi egyenlőtlenségből származó kirobbanásoknak felfogói, villámhárítói lesznek. Figyelmüket nem kerüli ki a vármegyében elszórt katolikus hívek árvasága sem. Felkeresik őket, házi pásztoraikat honosítanak meg, ügyesbajos dolgaikban segítségükre vannak és megmentik a katolicizmus, meg a magyarság számára. Új plebániákat létesítenek s ez evangéliummal kulturát is adnak népüknek, hitfeleiknek. Hogy mit tettek, mennyit áldoztak önzetlenül — azt a Tömös, Türkös és a barcasági falvak szentelt földben elpihent ősei és ma is élő, virágzó hitélet tudnák, illetve tudnák megmondani. A tizenkilencedik század elején hitoktatással, elemi iskolák vezetésével, rabok gondozásával, hitbuzgalmi intézmények létesítésével bővítették ki munkaprogramjukat. Fáradságukért bért nem fizettek. Miként az érdemüket méltató szónok mondta: „Nem jutott nekik semmi az öröm virágaiból, nem a dözsölő jólétekből, a hangos jókedvből... Ővék volt a szegénység, ővék a megalázás, ővék az igénytelenség...”

P. Lukács Mansvét.

Babós és Társai
vaskereskedése
Regina Maria

21. sz.

Legjobban felszerelt gazdasági gép, eke, borona és alkatrész raktár, vadásztöltények.

Ha finom cukorkát akar,
kérjen
MELISSÁT!!

Cluj. Telefonszámok:
6-48. és 6-64.

Vásároljon a PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsvár,

Regele Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucikket a legolcsóbban szerezhethet be.

HIREK

Az unitáriusok világünnepé. Az idén lesz száz esztendeje az angol és amerikai unitárius egyházak létesülésének és ezt az alkalmat a világ összes unitáriusai megfogják ünnepelni. A nevezetes jubileumra az erdélyi unitáriusokat nemcsak meghívták, de sulyt is helyeznek rá, hogy azon résztvegyenek. A rendező egyházak nagyon szerették volna, ha az ünnepségen maga Ferenc József unitárius püspök is részt vett volna, de ez a püspök aggkora miatt, lehetetlen. A romániai unitáriusokat dr. Boros György püspök-helyettes vezetése alatt küldöttség fogja képviselni az amerikai jubileumi ünnepben.

Februárnak elején be kell rukkolni. A Monitorul Oficial december 31-iki 283. száma közli a király által szentesített törvényt, mely szerint az 1903-ban született, 1925. évfolyambeli újoncoknak február 2-án be kell vonulniok.

A katolikus egyházak helyzetének rendezése. A román kormány már többször tárgyalta a pápai szentszékekkel a csatolt területeken élő katolikusok helyzetének rendezéséről. A tárgyalások mindeddig nem vezettek eredményre, mert a román kormány olyan megszorítások alá akarta vetni a katolikus egyházat, amelyeket a Vatikán nem hagyhatott jóvá. A román görögkeleti papság is — amint arról többször írtunk — állandóan a megегyezés ellen foglalt állást. Ujabb hírek szerint a tárgyalások a román kormány és a pápai szentszék közt újra megkezdődnek.

Szerencsés falu. Magyarországon a vas megyei Nagykölked község 425 lakosa közül 1924-ben egyetlen ember sem halt meg, sőt még komoly betegség sem fordult elő a községben.

Gazdagság és boldogság. Egy bölcs kádit meglátogatott ismerőse és csodálkozva állapította meg, hogy a kádinál minden egyszerű, a gazdagságnak semmi nyoma nála. — Nem gyűjtök kincseket, mert félek a gazdagság terhétől! — mondotta a kádi. — Hogy lehet a gazdagságot tehernek nevezni? — kérdezte a vendég. — Mindjárt megmagyarázom — felelte a kádi. Játszadózó fiacskájának odaadott egy almát. A gyermek igen örült neki. Adott neki még egyet. A gyermek öröme még nagyobb lett. Harmadikat is nyomot markába, mire a gyermek ujjongott boldogságában. Azonban

kis kacsóiban nem sokáig tudta tartani mind a három almát, egyik alma elgurult és a gyermek nagy sírásban tört ki. — Lásd, mondá most a kádi, ez a gyermek két almával boldog volt, a harmadik, amely már igen sok volt a számára, sírásra fakasztotta, boldogtalaná tette.

Beszédes számok. Alcsik közepében fekszik az Olt partján két szintiszta székely katolikus község, Csikszent simon és Csatószeg. E két egyházközség a múlt évben 150 ezer Leut fordított egyházi berendezések javítására, amiből legtöbb esett az orgonák kijavítására.

Adomány a csikszeredai tanítóképzőnek. A Romániához csatolt négy latin szertartású katolikus egyházmegye részére már csak egy tanítóképző van: a csikszeredai, de az is az elnéptelenedés előtt áll, mert ez évben az I. és II. évfolyamon csak négy-négy növendék van. Ennek legfőbb oka a tanulók szegénysége. Miután az intézetet fenntartó alapok semmivé lettek, nekünk kell a szegény tanulókat segíelyznünk, mert ha nem: úgy magyar katolikus kántortanítók nélkül maradunk s akkor elnémul gyermekeink ajkán a magyar egyházi ének s a magyar szó. Hogy ez be ne köveikézzék, kövessük csatószegi Incze Ignác 85 éves fehér harisnyás atyánkfia utmutatását, aki 1000 Leut adományozott a csikszeredai tanítóképzőnek. Vajha ez az adomány reávilágítana arra a siralmas, sötét jövőre, mely a székely népre néz, mikor majd utódainak nem saját fiai fognak énekelni.

Az udvarhelymegyei állapotok. Sok keserű panaszt hallunk Udvarhelymegyéből. Egyik a szekér és házszám-táblákkal, a másik pedig az állami iskolák építésével van kapcsolatban. A nyáron beszedetett a vármegye vezetőse a lakosságtól 93 leit egy ház és egy szekér után, hogy abból új házszám és szekérjelző táblákat fognak készíteni. Hogy miért kell a falvakban vagy a városokban is a házakat újra számozni, azt igazán nehéz megérteni, A szekértáblákat ezelőt két évvel darabonként 30 leiert adták s csak románul írták rá a község nevét, amiből bizony sokat nem lehet okosodni, mert a távoli falvak román neveit a nép még nem igen ismeri. Most újra új szekérjelző táblákkal boldogítják Udvarhelymegye székely népét. S hogy a községnek ne legyen baja vele, központilag intézik el az elkészítetést. Ez ellen sem lenne senkinek sem kifogása, csak az a baj, hogy így kétszer-háromszor annyiba kerül a tábla, mint ahogy a községek elő tudnák állítani. A nép a táblakészítés ezen gyakori módja miatt rendkívül el van keseredve. Ezt az el-

keseredést fokozza az a körülmény hogy az állam a vármegyében 22 községgel állami iskolát épített. Alig adja a költségek tíz százalékát és az iskola mégis állami. Ma kölcsönt nem lehet venni a sulyos pénzügyi viszonyok miatt, a nép roskadozik a terhek alatt. Ugy látszik Anghelescu közoktatásügyi miniszter ur nagy dicsőséget akar magának szerezni az állami iskolák építésével, Hogy eshetik jól valakinek az a dicsőség, amit a nép szenvedései kísérnek?

Egy derék székely gazda véletlen halála. Végzetes szerencsétlenségnek lett áldozata Albert Lajos homoród-ujfalvi derék gazda, egyházközségi gondnok. E hó 7-én este Homoródmásról szekeren disznókat szállított. Egy disznó felszabadult és a gyanutlan gazdát a lovak közé lökte. A megijedt lovak elfutottak s szerencsétlen gazdájukat összeroncolt oldalbordákkal hagyták az uton. Albert Lajosnak még volt annyi ereje, hogy fölkelt és kb. két kilométer utat tett hazafelé. Ekkor karácsonyfalvi emberek, akik megismerték elfutott lovait, elébe mentek és haza vitték. Utközben az oklándi orvos bekötözte sebeit s azt ajánlotta, hogy szállítsák be a segesvári kórházba. A család le is szállította, de már segíteni rajta nem lehetett, 9-én reggel meghalt. Benne egy vallásos buzgósággal és áldozatkészséggel teljes, értelmes, közbecsülésnek örvendő igazi jó székely távozott el körülünkől. 49 éves erőteljes férfiú volt. A január hó 11-én történt temetése alkalmával óriási részvét mellett nyilvánult meg az egész környék népe részéről.

A hűséges kutya. Konstantinápolyban egy autó-szerencsétlenség alkalmával az autó összes utasai életüket veszítették. Egyes-egyedül egy fekete kutya menekült meg csodálatos módon. Gazdája holtteste mellett fájdalmasan vonított. Egy ismerős asszony magához vitte s másnap reggel csodálkozva látta, hogy a kutya nyilván bánatában egészen megfihéredett.

Hányan nem tudnak írni-olvasni? A napokban Angelescu közoktatásügyi miniszter néhány száz tanító előtt előadást tartott Bukarestben. Többek között kitért az írni-olvasni nem tudók számára is. Eszerint a régi királyságban száz emberből 40 nem tud írni-olvasni, Bukovinában 60, Besszarábiában pedig 94. Erdélyről nem emlékezett meg a miniszter.

A marhacédula ára. Egy tekintélyes ó-királyságbelli román lapból veszszük át a következő tanulságos esetet (Neamul Románesc 1924, dec. 13.): Filiași községben (Dolj megye) marha-

cédulát akart váltani egy illető. Elment hát a község házára. A bíró eléje, meg a többi ott lévő, ügyes-bajos dolgát intéző falusi elé jegyzőkönyveket tett, hogy írják őket alá. A jegyzőkönyvekben pedig az állott, hogy hálás köszönetüket fejezik ki a kormánynak eddigi munkájáért. A jegyzőkönyveket — úgy mondták az atyafiaknak — a király őfelségéhez fogják felküldeni. Az atyafiak közül az írástudók végigolvasva a jegyzőkönyveket, kijelentették, hogy nem írják alá őket. Erre viszont a bíró is megjegyezte, hogy akkor nincs marhacédula. Mit volt mit tenni, a mi embereink aláírták a jegyzőkönyveket. „Lám, hogy bizonyítja a kormány a népszerűségét. Meg kell hagyni, hogy rendkívül eredeti módon” — jegyzi meg az említett lap.

Uj könyvek.

Pásztortűz-Almanach. A leghasznosabb és a legszebb magyar könyv a Pásztortűz-Almanach, mely a mai kisebbségi magyar sorsot vetíti az olvasó elé. A *Magyar Kisebbség* legújabb száma így ír róla: „*Nem szabad hiányoznia e könyvnek egy erdélyi magyar család asztaláról sem. Árát tekintsük magyar társadalmi adónak, mely necsak a gazdasági erejének, hanem az elismerés erkölcsi tőkéjének is felemelő tudatával fizesse és jutalmazza kisebbségi életünk ama derék napszámait, akik létrehozták.*” Különösképen felhívjuk mi is olvasóink figyelmét e felemelő tartalmu könyvre, melyet kiadóhivatalunk a „*Magyar Nép*” előfizetőinek 150 lej helyett 100 lejért küld meg. Rendelje meg mindenki, aki teheti!

A ma vallása. Irta Charles E. St. John. Fordította: Benczédi Pál. — Ez a csinos kiállítású, világos, emelkedett szellemű munka a vallást a ma emberének a lelki világában tárja elé. A vallás a tudománnyal együtt halad s ha meg is előzi a tudományt, de a kettő egymásnak a dolgok mélyebb valóságára ellent nem mond. A *ma vallása*-nak írója nagy súlyt fektet a lélek halhatatlanságának gondolatára, mint ahol a fejlődés nagy eszméje a legvilágosabban érvényesülhet. Foglalkozik a vallás társadalmi szerepével, ami abban bontakozik ki, hogy a világnak, ha haladni és fejlődni akar, a vallás igazságai után kell igazodnia. A faji gyűlölet, elnyomatás zsarnokság, mind igazságtalan és isten-

telen dolgok. A társadalmi egyenlőtlenségekre nézve ezt mondja: „Az emberiség jóllétéért a világnak ellen kell őriznie a gazdagoknak meggondolatlan tetteit, hogy vagyoniukat a testvériség eszméinek megfelelően használják föl. A testvériségnek ezen mély ereje fölöslegessé teszi, hogy az elnyomottak erőszakkal vivják ki a mindenki által elismert jogos közismert igazságot.” Aki a vallás korszerű kérdéseivel szeret foglalkozni, az csak ihletet és lelkesedést nyerhet e műből. Kapható a Minervánál. Ára 25 Lei.

Művelődési mozgalmak.

Apahegy örömnépe. Az apahegyi (Szatmár m.) ref. iskola növendékei dec. 28-án előadást rendeztek Kiss Mária ref. tanítónő vezetése mellett.

Az előadás gazdag műsora csupán azt a célt szolgálta, hogy az apahegyi reformátusoknak, kik bizony eléggé elvannak zárva a szórakozások különböző fajaitól, nemesítően kellemessé tegyen egy délutánt.

Különös képpen köszönetet érdemel Kiss Mária tanítónő, ki csak a múlt év szeptemberében vette át az eddig igen elhanyagolt iskolát s aki ma már úgy az iskola nivóját, mint a növendékek érzését odaadó munkássága által annyira fejlesztette, hogy a bemutatott bibliai élőképekkel és a kedves szindarabokkal a közönség teljes meglegedését, sőt csodálatát nyerte meg.

Az apahegyi leányegyház alig számlál 150—200 lelket s az iskolájokat nagy áldozatok árán is féltve őrzik, mert tudják, hogy egyedüli Sionuk. Ebben nagy érdeme van Czompa Endre kurátornak, ki az egyház felvirágoztatásáért már eddig is sokat fáradozott.

Fábián István színvonaljai ref. tanító a reformátusság és magyarság nevében meleg szavakkal buzdította összetartásra az egyház tagjait és köszönetét fejezte ki Kiss Mária tanítónőnek és kérte őt, hogy e fáradhatatlan munkásságában ne lankadjon.

A tordátfalvi unitárius egyházközség Dávid Ferenc ifj. egylete 1924. dec. 28-án a szokásos karácsonyi estélyét ez alkalommal nagy előkészülettel s ehhez méltó sikerrel tartotta meg. Szigligeti Cigányát adták elő a fiatal műkedvelők,

a főszerepben Varga Zsiga székely ifjú meglepően sikeres játékaival. Önálló alkáltsággal s székely teleményességgel játszotta meg szerepét. Erdélyi Gizella, Lukácsi Sándor, Fekete Sándor, Lukácsi Albert, Varga Pál, Lukácsi Juczi, Kovács Anna, Boros Misi, Nagy Misi, mind sok ügyességgel játszottak, ugyszintén a kisebb szerepek előadói is. A falu és a vidék közönsége a darab sirva-vigadó hangulatában kedves pillanatokot töltött. Az előkészítés fáradságos munkáját az egyházközség új belsőemberei, Péter Ödön lelkész és Útő Kálmán tanító urak végezték, utóbbi a darab betanítását nejeik is résztvevén a falu népének lelki építésében.

A szárazajtai ref. dalárda múlt év december hó 26-án színelőadással egybekötött táncestélyt rendezett, melyen nagy számmal vett részt mind a helyi, mind vidéki közönség. A színelőadást bevezette és befejezte a dalárdának gyönyörűen sikerült éneke. A szindarab előadása is kiválóan sikerült. Jól játszottak Kasléder Rózsika, Incze Árpád, Nagy Lujza, Csulak Géza, Incze A. Zoltán. Az estély szép rendben lefolyt bállal végződött és 2000 L. tiszta nyereséget hozott, mely összeg erkölcsi célokra fordított. A sikert Incze Viktor ref. kántortanítónak köszönjük. Elsősorban az ő érdeme a közönség jelenlegi békéje és az estély megszületése. Községünk és egyházunkiránti sok sok oldalú munkásságát soha meg nem hálálhatjuk.

Kettős ünnep a télben. Felemelő kettős ünnepe volt f. évi november 30-án a domahidai ref. egyháznak renovált temploma és új harangja felavatása alkalmából. A kisdud egyház az ősz folyamán rendbehozatta csinos kis templomát és harmóniumját 35 ezer leut meghaladó költséggel s a gyenge gazdasági év ellenére 15 ezer leunál többet tett ki azon összeg, mellyel az egyház mindenkor hívei a javítás költségeihez — önként adakozván — hozzájárultak. A megnyitott templom első ünnepélyes istentiszteletével egy napon történt meg az Asztalos György és neje, Kiss Rozália buzgó és nemeslelkű házaspár által az egyháznak adományozott 209 kg. súlyu harang szentelése, mely harangot 42 ezer leu költséggel a Piavénál hősi halált halt felejtethetlen Ferenc fiuk emlékére adományoztak. Az istentiszteletet Tukacs László berei lelkész imája nyitotta meg. Gönczy Sándor nagykarolyi lelkész magasszárnyalású egyházi beszédet, Szabó Lajos helybeli lelkész pedig megható emlékbeszédet tartott Asztalos Ferenc felett, kinek emlékére rendelték a báz-

A Magyar Párt hivatalos nyilatkozata Tatarescu miniszter vádjaira.

A Magyar Párt elnörsége ma délben a következő nyilatkozatot adta ki azokkal a vádakkal szemben, amelyekkel *Tatarescu* miniszter nyilatkozatában illette a pártot:

— *Tatarescu* kisebbségi miniszter ur f. hó 8-án az általa meghívott újságírók előtt a Magyar Párt jelenlegi vezetőségét hevesen meglámadta, sőt államellenes magatartással is megvádolta.

En mint a Magyar Párt elnöke a *vádakat a lapoknak leadott nyilatkozatomban egész összességükben azonnal a legnagyobb határozottsággal visszautasítottam* s kilátásba helyeztem, hogy azokra a Párt elnöki tanácsa részletesen fog nyilatkozni.

E célból f. hó 12-ére az elnöki tanácsot össze-hívtam, azonban — a már ismert körülmények folytán — nem volt megtertartható, úgy, hogy az elnöki tanács ezzel a kérdéssel nem is foglalkozhatott s így én párt-elnökségi minőségemben szükségesnek tartom, hogy a vezetőség nevében a közvélemény felvilágosítására és tájékoztatására a következő nyilatkozatot meglegyem:

Mindenekelőtt legalább is szokatlannak kell, hogy kijelentsem, hogy *Tatarescu* ur súlyos vádjával nem a Párthoz vagy annak vezetőségéhez fordult, hanem azokat a sajtónak egy általa meghívott képviseltele előtt adta elő, még pedig nem annyira konkrét bizonyítható tényeket, hanem inkább csak általános meggyanúsításokat hozott fel. A konkrét vádakat meg is fogom cáfolni.

Határozottan ellentmondok a Miniszter Ur azon állításának, hogy a jelenlegi pártvezetőség az egyetértés, közeledés és kölcsönös megértés ellen dolgoznék.

A Párt programja ismeretes s az semmi irányban nem kifogásolható. A jelenlegi vezetőség ezt a programot magáévá tette s ahhoz tartja magát. Brassóban tartott székfoglalóban határozottan kijelenttem, hogy a megváltozott viszonyokat elismerjük s az új keretekben el akarunk helyezkedni, hogy irredetát nem ismerünk, hogy békés, loyális, munkás s hűséges alattvalók akarunk lenni, de követeljük a minket szerződésileg megillető jogainkat s a gyulafehérvári nemzetgyűlésen tett ígéretek megtartását, melyekért alkotmányos és megengedett fegyverekkel a végletekig küzdeni fogunk.

Amíg a pártvezetőség ezen harca nyíltan bevalloit elvekhez tartja magát, addig őt szemrehányás és vád nem illeti. Felemelt fővel mondhatom, hogy mi ezekhez az elvekhez eddig is tartottuk magunkat s ezután is fogjuk magunkat tartani.

A miniszter Ur ama állításának is ellentmondok, hogy a Magyar Párt minden román kormánnyal szemben támadó álláspontra helyezkedik. Mi eddig is kerestük a megértéshez vezető kapcsolatot, a vezetőség már kétszer felvette a tárgyalásokat a kormánnyal, melyek azonban sajnos. sikerre nem vezettek s melyek nem a pártvezetőség hibájából nem lettek újra felvéve.

A Magyar Párt minden olyan kormányt, valamint minden olyan román pártot támogatni fog, mely jogainkat tiszteletben tartja, jogos aspirációinkkal számol, mely megélhetésünk s kulturális fejlődésünk lehetőségét előmozdítja:

a liberális pártnál azonban legnagyobb sajnálatunkra ezt nem találjuk.

A Miniszter Ur azt állítja, hogy mi a mandátumunkat nem a lecsatolt részek magyarságának összességétől kaptuk s nem az itt élő magyar népet képviseljük. Csodálom, hogy ezt állíthatja, hisz neki van tudomása a brassói nagygyűlés lefolyásáról, tudhatja, hogy ott több mint egy millió magyar volt képviselve, még pedig a társadalm minden rétege; tudhatja, hogy az ott megjelenteknek több mint fele földészekből, kereskedőkből, kisiparosokból stb. állott, tehát, hogy a magyar nép összessége képviselve volt: tudhatja, hogy a legnagyobb lelkesedéssel megejtett választások egyhangúak voltak s hogy azok száma, kik ezekkel a választásokkal nem voltak talán megelégedve, a nagytöbbséggel szemben elenyésző kicsinynek, alig számottevőnek nevezhető.

Természetesen, ha csak ezen kivételekkel tárgyal csak őket hallgatja meg s a túlnyomó többség képviselői tudatosan mellőzi, nem alkothat magának a helyzetről megfelelő képet, de talán ez nem is nagyon kívánja.

Tatarescu miniszter ur noha állandóan hangoztatja, hogy a magyar kisebbség belügyeibe nem szándékszik beleavatkozni, már 1924. tavaszán érintkezést keresett a magyar kisebbség ily irányu megbízásával nem rendelkező egyénekkel s előttük fejezte ki, hogy a kormány jelenlegi vezetőkkel nincs megelégedve, azok eltávolítását óhajtja. *Hogy egy kormány saját ellenzékének vezetőit kinevezzhesse, hogy kijelentse, hogy csak azokkal tárgyal, kik az ő különös bizalmát bírják, ez mindenesetre nagyon sajtóságos követelmény, melyet egy párt sem fog soha elfogadhatni.* Ezel a pártba éket verni lehet, de bizalmat gerjesztő, eredményes tárgyalásokat folytatni ily alapon nem. A brassói nagygyűlés lefolyása meg is adta rá a feleletet.

Ezek után valóban meglepetésszerűleg hatott a Miniszter Ur vádja, hogy *az eddig oligarchiának, arisztokratának, mágnas klikknek nevezett pártvezetőség,* melyet eddig, azzal vadoltak meg, hogy a magyar nép érdekeit elhanyagolja, csak osztályérdeket szolgál, iredenta irányzata reakcionárius jellegű,

most egyszerre a kommunista párttal kezet fogott s az állam ellen irányuló törekvésekben részt vett. Ezt a vádat a leghatározottabban s legnyomatékosabban visszautasítom

s csodálkozom azon, hogy a miniszter ur ily súlyos vádakat felhozhat s ugyanakkor beismeri, hogy *nincs bizonyítéka arra hogy a Magyar Párt államellenes magatartást tanúsított volna.*

Szabad-e akkor ily gyanúsításokat előhozni?

A Miniszter Ur jól tudja, hogy múlt év december 11-én a Magyar Párt brassói nagygyűlése előtt a nagyobb gyáripari városokban

a kommunista párt rőpiratokat osztott szét, melyekben éppen a Magyar Párt jelenlegi vezetőségét támadta

és ostorozza, természetesen a maga részéről is azt állítva, hogy az nem képviseli a magyar népet. E pontban, ugylátszik a kommunista párt nézete megegyezett a Miniszter Uréval, de mindenesetre nem jele annak, hogy a Magyar Párt a kommunistákkal kezet fogott volna.

Mindenekelőtt határozottan kifogásolom a Miniszter Urnak azon kifejezését, hogy a „Pártot inflagranti

találták a nemzetközi kommunista gárda katonáival", valamint azt is, hogy a Magyar Párttól „Ugron—Csetri urak pártjának” nevezze.

Ami pedig a Csetri Jánosnak, a marosvölgyi munkásság nevében történt felszólalását illeti, ezért a pártvezetőséget gáncs nem érheti. A pártvezetőség mult év november közepén boldog emlékü *Hajdu István* tagtársunktól azt a szóbeli értesítést kapta, hogy hogy a brassói nagygyűlésen a marosvásárhelyi szociáldemokrata munkásság egy képviselője fel kíván szólalni a munkásságnak a magyar nemzeti kisebbség iránti rokonszenvét kifejezni. E kérdés dr. *Hajdu* és az üv. alelnök közt behatóan meg lett tárgyalva; arról, hogy ki legyen a felszólaló, ez alkalommal még szó sem volt. de már akkor mint elv ki lett mondva, hogy

a Magyar Párt s a szociáldemokrata szervezetek között együttműködésről bármint formában szó sem lehet.

A Magyar Párt, mint polgári párt, egyetemes nemzeti érdeket szolgál, a szocialista párt ellenben csak osztályérdekeket képvisel, így külön utakon, külön célok felé haladnak.

Ami pedig a kommunistákat illeti, azokkal szemben bármint érintkezéstől az elejétől kezdve legszigorúbban óvakodunk.

Csetri János, ki a brassói nagygyűlésen felszólásra jelentkezett, *amint megállapították — nem kommunista.* Ő maga is ezt felszólalása előtt határozottan kijelentette s csak így volt felszólalása lehetséges. A nagygyűlés elnöke figyelmeztette Csetrit a következményekre, melyek egy gondatlan felszólalásából származhatnak, mire ő maga kijelentette, hogy ő nemzeti érzésű szocialista, tudja mivel tartozik a pártnak s szocialista kérdéseket nem is fog érinteni, ő csak a munkásság üdvözlését fogja kifejezni; felszólalása rendén ígéretét meg is tartotta, mert semmi olyat nem mondott, ami törvénybe ütközött volna, mi az elnökség részéről kifogásolható lett volna. Felszólalása a szabadságnak egy diihirambus apotheozisa volt.

Hogy elfogatása után tett valomás mit tartalmaz, azt persze nem tudhatjuk, valamint a Köblös, a kommunista párt elnöke s Kacsó útkár közti levélváltásról sincs tudomásunk.

Azonban azt tudjuk, hogy

nem a Párt kereste az érintkezést Csetrivel, hanem ellenkezőleg az utóbbi fordult dr. Hajduhoz.

Azt is határozottan állítom, hogy soha megfontolás tárgyává nem tettük, hogy a kommunista munkásság a Magyar Pártba beléphessen s hogy az együttműködésről sem Gyergyószentmiklóson, sem máshelyt szó sem volt, valamint azt is tudom, hogy *Grandpierre üv. alelnök sem az ősz, sem a tél folyamán nem volt Gyergyószentmiklóson s sohasem „fixirozta” — amint azt a kisebbségi miniszter ur állította — a kommunisták képviselőit a brassói kongresszuson.*

Az utólagosan beszerzett információk Csetriről azt mondják, hogy nem kommunista, hanem tiszta vizű szociáldemokrata, csendes, szorgalmas, józanéletű munkás ember, aki önként lépett vissza a szocialista tagozat elnökségétől.

Hogy kinek mi van a veséjében, azt bajos meghatározni, azonban tény az, hogy Csetri nem mint kommunista szónok szerepelt s semmi olyant nem mondott, amiért őt, vagy a pártot felelőssé lehetne tenni,

így igazán érthetetlen, hogy felszólalásához miért akarnak oly messzemenő, nem létező konzekvenciákat fűzni.

A kisebbségi Miniszter Ur a Magyar Párt vezetőségét a románsággal szemben való ellenségeskedéssel, hálálansággal és barátságihánnyal vádolta.

Igazán különös, hogy a jelen körülmények között hála s barátsági nyilatkozatokat várjanak tőlünk.

Ugyan mivel érdemelték ezt ki?

A magyarság meg van fosztva anyanyelvének hivatalos használati jogától, tiszta vagy tulnyomóan magyar lakosságú városokban még csak magyar feliratokat sem tűrnek meg, iskoláinkat nap-nap után bezárják, ezek egzisztenciáját lehetetlenné teszik az iskolai vagy on kisajátításával. Magyar nemzetiségű gyermekeket eltiltanak attól, hogy magyar iskolákba járjanak és román iskolába kényszerítik őket. Földünket ugyyszólván minden ellenérték nélkül elvették. Kulturánk érvényesítését lehetetlenné teszik, vagy legalább is nagyon megnehezítik. Politikai jogainktól meg vagyunk fosztva. A majdnem két milliónyi magyarságnak tehát Románia lakosságának mintegy egyhated részéről összesen csak három képviselő került be a kamarába, a szerződésileg biztosított jogainkat nem gyakorolhatjuk.

Mily alapon vádolhainak minket hálálansággal? Miért tartoznánk elismeréssel és köszönettel?

Hát hallanak-e ilyen nyilatkozatokat a többi román ellenzéki pártoktól s mégis sohasem hallottam, hogy ezt a szemükre vetették volna; pedig azt hiszem, egy államnak egyenlő jogu polgárai lennének.

Nem, nincs miért hálálkodjunk, erre nincsen okuk sem a magyar értelmiségnek, sem a kisbirtokosoknak, de épp oly kevéssé a magyar kereskedőknek, iparosoknak, földeszeknek és munkásoknak. Tul menne ezen nyilatkozatok keretén, ha mindnyájoknak panaszát felakarnám sorolni. Sorsunk bizony nagyon szomorú s a jelenlegi kormány igen keveset tesz, hogy azon segitsen.

Az uralkodó kormányzettel nem keresi a megértést, a méltányosságot a kisebbségekkel szemben; a nemzeti szellem minden, még legártatlanabb megnyilvánulását is államellenes irredentizmusnak minősíti.

Ily felfogás mellett

a mai kormánytól megértést, elismerést nem várhatunk,

azonban várhatunk volna több tárgyilagosságot és méltányosságot s nem minden alap nélküli támadásokat, aminőkben Tatarescu miniszter ur minket részesített.

Ha lennének köztünk bünözők, kik az állam biztonsága ellen vétettek, állítsa őket törvény elé, de a pártot és annak kezétőségét ne gyanúsítsa.

A Magyar Párt léte nincs idő által korlátozva. Mindaddig, amíg Romániában magyarság lesz,

a Magyar Párt létezni fog, még ha időközönként a kormány fel is oszlatja s működését lehetetlenné is teszi.

A kormányok léte és fennmaradása azonban korlátozott időhöz van kötve.

A Magyar Párt szükség esetén várakozni fog, míg egy oly kormány fog uralomra jutni, mely a magyarsággal, illetőleg annak önmaga által választott, nem a kormány által kinevezett vezetőivel tárgyalni kész

és a magyarság törvényes és jogos igényeit megérteni és teljesíteni hajlandó. Mi egyelőre teljesítjük kötelességünket, haladunk az igazság, becsületesség s jogosság útján, bizva abban, hogy az Isteni Gondviselés a magyar kisebbség sorsát Romániában is végre mégis jobbra fogja fordítani.

Ugron István,
Az Országos Magyar Párt elnöke.

ios szülők az új — harangtestvéreivel tiszta tarcban bugó — harangot. Majd megköszönte az adományokat, mely után egy kis fiucska kereszteltetett találóan kedves és alkatmi beszéd keretében. Közbe közbe az egyházi dalárda énekei emelték a hallgatók buzgósággal telt lelkét közelebb Istenhez. A közénekeket harmóniumkísérettel Bakó István nagykirályi, a dalárdát pedig Török Bernát helybeli kántortanító vezette. Istentisztelet után küldöntség kereste fel Asztalos Györgyöt lakásán, hol Gönczy Sándor lelkész az egyházmegye, Uray Miklós gondnok pedig az egyház nevében fejezték ki forró köszönetüket azon szép, értékes harangért, mellyel adományozó arany betűkkel írta be nevét kisded egyházunk történelmébe.

Ugyanez alkalommal özv. Veress Ferencné egy bársony szőszékterítőt adományozott 1200 leu értékben.

Illesse köszönet mindazokat, kik adományokkal egyházuk szeretetéről, jószívükről tettek biznyságot. Istennek gazdag áldása kísérje azokat is, kik a templom javítása, a harang ünnepélyes keretekben történt behozatala és feltétele alkalmával, valamint felavatási ünnepélyünk s az ezt követő erkölcsi és anyagi tekintetben is reményen felül sikerült dr. Kölcsey Ferenc díszelnöksége alatt rendezett táncmulatságunk érdekében szívesen fáradoztak.

Hála és dicséret a dalárda tagjainak, kik sokszor munkájukat elhagyva, szorgalommal és odaadással tanulgatták azon szép énekeket, melyekkel ünnepségünk lényét és kedvességét csak pompásabbá tették. *Török Bernát ref. tanító.*

Ahol igazi pásztoraik vannak a népnek. *Orosz Lajos* ref. pap csak négy éve került Érkeserűbe, rendes lelkésznek. Mint esperesi káplán a szomszédos Érmihályfalváról jött s e rövid idő elég volt neki arra, hogy a templomot tornyával együtt megújítsa — pontosan járó toronyórával feldiszi, mely a negyediket is ütással jelzi. Gondja terjedt a régi két tanerős iskola és tanítói lak jókarba helyezésére is — amit hogy könnyebben tehesen, maga vagyonos ember lévén, lemondott az egyház javára fizetésének keperovatal vagyis gabona részesedéséről is. Most egy orgona beállításán fáradozik, ami a mai időben százezer leibe kerül. Szakács András hősi halált halt fia emlékére 20.000 leit letéven: Van remény rá — hogy a lelkes lelkipásztor, tán még ebben az évben, ezt is megvalósítja, mert az ő buzdító és segélyt kérő szava nem szokot pusztában elhangzó szó lenni. — Ugyancsak része van abban is, hogy a csak tíz évvel ezelőtt működött érte dalárda: *Vegyes dalok alakban* életre kelt és ifj. Thamó Anna ének-

vezértanítónő lelkes vezetése mellett, a karácsonyi ünnepek alatt, a templomban is bemutatkozott az igen népes halgatóság előtt, annak meglegedésére. E

szép falucskának őszlakósága: 1500 lelket számlál csak. Szinmagyar néplakja. Kétharmada református. Egyharmada rom. katolikus

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI ÉLET

A szőlőtalaj megművelésének legújabb módja.

Írta: MANZ GYÖRGY.

Bárhon is találkozunk egy szőlősgazdával, mindig ugyanazokat a panaszokat halljuk: „Drága a bér munka, nincs elég trágya, az amerikai alany nem eredményez oly jó borokat, mint a régi hazai alanyok és ha végre meghonosodik, már benne ül a filoxera is. Boraink nem oly erősek és tartósak, mint régen és a borkivitelnek ezer meg ezer akadály van, nem lehet nyereséggel eladni! Egy szóval, az egész bortermelés nem fizeti ki magát.”

Ha mindezeket a sérelmeket gondosan szemügyre vesszük, tényleg oda jutunk, hogy egy kis számításal több kiadást mint bevételt találunk, kivált ott, ahol nagyobb területekről van szó. A bér munka méregdrága, új telepítéseknél a rigolózás hatalmas földmiveleteket követel, a mindenévi többszörös kapálás sok embererőt vesz igénybe és erre a gazda családjával együtt alig képes, mert az egész termelésnek eredménye alig fizeti meg a gazda munkáját. Ha egy-két holdat mivel, akkor elég volna az embererő, de kevés a hozam, ha több a holdszáma, annak jövedelmét a bér munkás nyeli el.

Mindezek mellett a szőlősgazda, ha egyéb földje nincs, semminemű természetes trágyaforrással sem rendelkezik, állatot nem tart a szőlőben, annak takarmányát kénytelen volna vásárolni, ami ma szintén nem fizeti ki magát, így tehát trágyát kell vásárolnia, ami még drágább. A műtrágya egyedül nem kielégítő, sőt huzamos használatnál, istállótrágya hiányában a föld oly kötötté, nehezen mivelhetővé válik, hogy még több a munka és még kevesebb a hozam.

Az amerikai alany addig védi szőlőnket a filoxera ellen, míg teljesen

meg nem honosult nálunk. A filoxera elleni védelem pedig mostanában oly rémdrága, hogy annak költségei megint csak felemészti a nyersjóvedelmet.

És hogy a sok bajhoz még több jöjjön hozzá, sok államban, ahonnan eddig elég gyakran érkeztek megrendelések, a szesztilalom törvényé iktattatott, ott már csak csempészet útján viszik be a borunkat, ez pedig nem állandó kivitelnek való állapot. Borkivitelünk jelentékenyen csökkent.

Ha ezen robbantás után az egész területet megfelelő kénsavas mésszel ellátjuk, azaz gipszet hintünk felül és azt is a földbe bekapáljuk, azután pedig egy erősen légenyfejlesztő növényvel bevetjük, az a mésezés folytán gyorsan és dusan fejlődik, gyökereit mélyen leereszti az altalajba és ott megint hatalmas nitrogénkészleteket gyűjt, a földet gyökereivel mélyen fellazítja és állandóan nedvesen tartja, a találnak nagy televénymennyiséget szolgáltat és így azt lényegesen megjavítja. Ezt az első vetést takarmányra használhatjuk, ami holdanként öt kecskének tartását biztosítja, így tehát a szőlősgazda is szert tehet olcsó istállótrágyára.

Mikor a szőlőt betelepítettük, a területet ismét és ezentul állandóan takaró-vetéssel látjuk el, azaz tavasszal egyszer bevetjük sojababbal, azt, mikor zsengén kifejlődött, egyszerűen bekapáljuk a földbe, azután egy második vetést alkalmazunk, legjobban családmádét sojababbal vegyesen, ez képezi a következő évnek takarmánykészletét. Minden ősszel a nyert istállótrágyát újból gipsszel vegyítve bekapáljuk a földbe. Az ilyen trágyázás folytán a talaj állandóan lazán, televénydusan és mégis elég szellősen lesz tartva, mert a kénsavas mész a szervi anyagnak gyors elporlasztásáról gondoskodik. Ilyen körülmények közt se peronoszpora, se filoxera nem ma-

radnak meg, mert a kén és mész mindkettőnek ellensége, a kén ezenfelül a pillangós virágu növénynek erős fejlődést biztosít, a szőlőnek pedig jó tartósságot a termésében és élénkebb színt a bornak. A sojabab, mint zöldtrágyázás az istálló-trágyának hatalmas pótlását jelenti és a földnek állandó árnyékolását és így a nedvtartalmának raktározását segíti elő, a megmunkáltatást könnyebbé teszi és nagy nitrogéntartalma folytán a növést előmozdítja.

Az egész gyümölcsstermelésben ez a rendszer, mint egy vezérfonál húzódik végig a modern gazdálkodásban, a parlag felterületnek és a begyepítésnek mellőzése, a mély földmegmunkálás, a zöldtrágyázás és a talajtakarás, egy kiterjedt takarmánytermelés mellett. Óriási, eddig sivár területek lettek így bőségesen termő földekké, hatalmas szőlő- és gyümölcskertek létesültek és ma p. o. Kalifornia, Arizona és New-Mexikó vezető szerepet játszanak e tekintetben, holott eddig alig tudták ott a növénytermesztést a legkezdetlegesebb fokon fenntartani.

Nem marad más, mint a szőlőtermelést megolcsóbbítani, boraink tartósságát emelni és csak kiváló jó, csemegezámba menő borfajákat kivitelre bocsátani! Könnyű dolog az orvosságot elrendelni, de hogyan alkalmazzuk a kurát?

Három szó megoldja az egész kérdést? **földrobbantás, zöldtrágyázás, gipszelés!** Vagyis olcsó földmivelés és trágyázás, elegendő takarmány és istállótrágya, jó, tartós, erős bor!

Egy hold középkötött talajnak rigo-lozására két ember 20 napig szükséges, ugyanannak robbantása két embert négy óráig foglalkoztat. A robbantásra lekötöttebb talajnál 5000 dinamitöltény szükséges, ha minden négyzetméterre egy-egy töltényt számítunk. Lazább talajban fele idő és töltény. Attól függ, hogy mi olcsóbb, mert a mai viszonyokban talán a dinamit mégis olcsóbb mint a napszám, csak az a kérdés, hogy lehet-e elég megfelelő töltényt megszerezni? A szőlőtermelésnek további fentartása pedig attól függ első sorban, hogy ké-

pes e az állam elég olcsó robbanószert előállítani, hogy a robbantás rendszerré válhasson.

A robbantás egy első, egyszersmindenkorra eszközendő befektetést jelent, amely az általajt kedvünk szerinti mélységben tökéletesen fellazítja, a feltalajjal alaposan összekeveri, megszellőzteti, a levegő légennyével dusan ellátja, a talajvizet mélyebb rétegek átfurásával legtökéletesebben lecsapolja, a felülhintett istálló- és egyéb trágyát szintén az egész talajjal alaposan vegyíti és így erős trágyaraktározást tesz lehetővé.

Beszüntették a kémeri országos vásárokat. Szilágy, Bihar és Szatmár megyék jószág felhajtásainak egyik híres központja volt a szilágy megyei Kémer község, amelynek országos vásárai évtizedek óta híresek, annál is inkább, mivel Kémer községnek magyar gazdái szép lovakat és szarvasmarhákat tenyésztettek. Annál meglepőbb a földmivelésügyi miniszter intézkedése, amely a kémeri országos vásárokat véglegesen beszüntette. A beszüntetést azzal indokolták, hogy az állatvásártér felszerelése hiányos, másrészt pedig, hogy a gombamódra elszaporodott vásárok sok munkanapot vesznek el a néptől. Még ha ezek az indokolások helytállóak volnának is, érthetetlen, hogy miért éppen a kémeri országos vásárokat tiltották be, amikor állandóan engedélyeznek teljesebb jelentékű községeknek újabb országos vásárokat.

A világ legjobb fejőstehenei. A faj nagy befolyással van a tehének tejelő képességére. A legjobb tejelő tehének jelenleg az ugynevezett ír-fajták, amelyeket főként Angliában tenyésztenek. A múlt évben Angliában egy ilyen tehén 15 ezer 520 liter tejet adott. A világ legjobb tejelő tehene egy amerikai ír-tehén, amely a tavaly 16 ezer 821 liter tejet szolgáltatott boldog tulajdonosának. Hol állnak ezektől a mi jámbor Riskateheneink?

Heti-piac.

Nagyvárad. Forgalmi árak métermázsánként: buza 1120, rozs 930, árpa 850, zab 675, kukorica 530, bab 950, férgmentes barcasági lencse 2700, hámozott borsó 2850, mák 4000, aszalt-szilva 3500, nullás liszt 1850, főzőliszt 1650, félbarna kenyér 1450, maximált barna kenyér 1250, korpá 500 Lei.

Székelyudvarhely. Vékánként: buza 170—180, rozs 130—135, árpa 110—

115, zab 55—60, kukorica 86—90, burgonya 24—28 Lei.

Temesvár. Métermázsánként: 1080 rozs 760, árpa 670, zab 580, kukorica 465—470, széna 200—240, szalma 100—120 Lei. Nullás liszt 19, főzőliszt 17.50 kenyérliszt 13.50 Lei kilónként.

Külföldi élőmarhaárak. Romániai, különösen szamosújvári állattenyésztők és kereskedők sokat vesztek a bécsi és prágai állatvásárokon. A sertés ára Bécsben 36, Prágában 40—42 leinek felel még kilogrammonként élősúlyban. Kereslet csak primszarvasmarhában van. Öt hónapi hizlás mellett a külföldi árak a szarvasmarhánál 30 leinek felelnek meg.

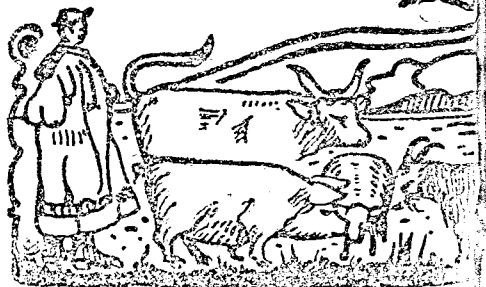
Mócs. Buza métermázsája 1000—1100, árpa 600, zab 550, morzsolt kukorica 500, réti vagy hegyi széna 100—110, takarmányszalma 60—70, alomszalma 30—40, takarmányrépa 45 Lei. Fejőstehén borjuval 6—8000, igásökor pár 15—18000, hizott ökor élősúlyban 25—26, növendék marha 1—4 éves 800—4000, hizott sertés élősúlyban 38—40, sovány sertés élősúlyban 28—40 Lei.

Szatmár. Új buza 1150—1170, kukorica 560—570, árpa 780—810, rozs 790—830, zab 790—720, bab-paszuly 1400—1500, takarmány 170—180 Lei métermázsánként.

Ne várja meg, míg sertése, juhja szarvasmarhája beteg lesz!

Betegség ellen mentesítheti állatait DÁVID BEEB főállatorvos törvényesen védett

„DESINFECTOR

táperős védszerelnek használatával.

Nincs többé sertésvész, szálfájás, méjméreg. E védszerek kaphatók minden községben reskedőknél, 1/4 kilós doboz 20 Lei utasítással. Kereskedőknek 20 doboz 300 Lei kiküldéssel, vagy 320 Lei utánvétellel bértesítve küld.

Soós és Társ

Targu-Mures — Marosvásárhely

Kiss Ernő-utca 2. sz.

Bendelésnél pontos címet (megye, u. p.) ké-

IPARI ROVAT

Vissza a rokkához. Ilyen cím alatt tartott előadást Dombay Mária Brassóban a róm. kath. Nőegylet felkérésére. Előadó a nagyszámban összegyűlt érdeklődők előtt röviden ismertette a fónás mibenlétét, majd rámutatott arra, hogy erkölcsi és gazdasági tekintetben mennyivel hasznosabb volna, ha a költséges és többnyire üres poharzásban kimerülő társas összejövetelek helyett a foledésbe ment fonókat fellelvenitenék. A lelkes közönség a buzdító szavak hatása alatt elhatározta, hogy fölkarolja a felvetett szép eszmét és a fonókák rendezése iránt szükséges lépéseket haladéktalanul megteszi. Dombay Mária a jelenlévők nagy érdeklődése mellett a fónást gyakorlatilag is bemutatta.

Jó alkalom, amit meg kellene fogni. A magyar államvasutak nyilvános árlejtést hirdettek egymillióhétszáz ezer vasúti talpfa szállítására. Ebből 550.000 darab szállítását magyarországi cégeknek tartották fenn, a többiekre azonban az árlejtés nemzetközi jellegű. Az árlejtés kitűnő alkalom volna a romániai talpfa termelőknek, hogy felgyülemlett készleteiket értékesíthessék, ha a liberális kormány a kiviteli tilalommal nem kárhoziatná a már több éves készleteket rothadásra.

Az élővirágbehozatal kérdése. A kolozsvári virágkereskedők kérést adtak be az iparkamarához, melyben felhívták figyelmét a kamarának arra, hogy jelenleg élővirágokat nem szabad behozni. Kérték a kamarát, hogy a legfőbb bizottságnál eszközölje ki, hogy Budapestről élővirágokat hozhassanak, minthogy ott a virágszezon 6—8 héttel előbb van, mint nálunk Erdélyben.

Textil-árak. A tavaszi áruk külföldön és nálunk is mintegy 10—15%-al emelkedtek. Molinók 42—45, mosódelain 45—55, zefir 38—55, inlet 50—60, creton 40—45, sífon 34—45, jobb sífon 55—70, perkál 38—50 Lei.

Szesz-árak. Kolozsváron nagyban (vagontétel) 52, kicsiben 55, egész kicsi tételek 56 Lei, Aradon, Temes-

váron és Nagyváradon nagyban 52—53 Lei.

Valuta-jegyzések.

Kolozsvár, 1925. január 17.

1 dollár	= 190.—	leu
1 font sterling	= 924.—	"
1 svájci frank	= 36'50, 37	"
1 francia frank	= 10'45	"
1 lira	= 7'98	"
1 aranyárka	= 45.—	"
1 cseh korona	= 5'70	"
1 dinár	= 3'25	"
370 osztrák korona	= 1.—	"
377 magyar korona	= 1.—	"

MULATTATÓ

Kiszáradt egy rózsa.*

Virágos kertemben kiszáradt egy rózsa: Kedvenc fanitványom, a kis Nyiri Sándor nincsen tegnap óta!

Kivitték, kivitték magas dombtetőre, magas domb tetején virágos erdőbe: árnyas temetőbe.

Fehér-ruhás lányok körüállták sírját s fehér violával felistelti szőrták fehér koporsóját.

Fehér-ruhás lányok fehér violával, anyja megöntözte hulló könny-árvával: szíve fájdalommal.

Odafenn az égben tegnap virradóra, Mária kertjében (ki tudná miképpen) kinyílt egy rózsa.

Hőfehér angyalok köröskörül állják . . . köröskörül állják s égszínű szemükkel suttogva csudálják:

Mi csillog, mi ragyog e kis virágszálon, harmat fehér gyöngye?

S szól Mária halkán: (nincs ily hang a dalban!) édes anyja könnye.

L. Ady Mariska.

Kilenc üstökösrel találkozik a Föld ebben az évben.

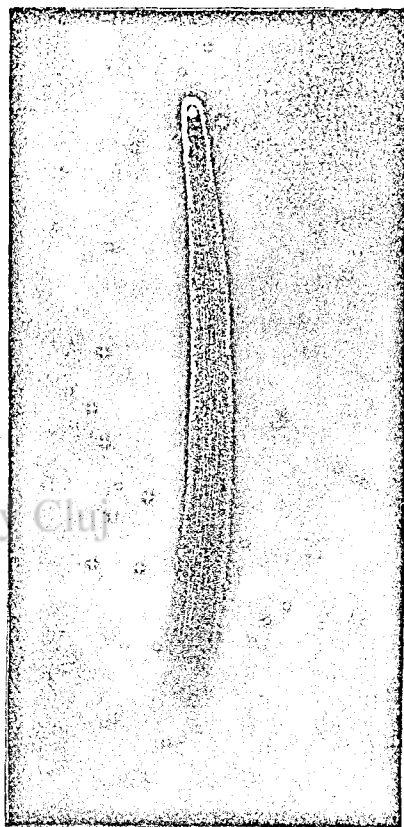
Az új esztendő uralkodó plánétáját, a Mars csillagot minden este ott látjuk csillogni a látóhatár fölött. A Mars szomszédos bolygója földünknek.

Ezt a szép piros csillagot a földgömb ama részének lakói, melyen mi

* Szerzőnek most megjelent verseskötetéből.

is élünk, csak augusztus hónap közepéig láthatják. Szeptemberben már hiába fokjuk keresni a Marsot az esti égboltozaton. De októberben megint visszatér a szomszéd csillag, csak hogy nem éjszaka fog tűndökölni az égen, hanem kora hajnaltól addig a pillanatig, míg a nap fölkel.

A szerelem istenasszonyáról Vénuszról elnevezett esthajnali csillag január

Üstökös farkcsóvával.

havában csak a kora reggeli órákban látható, az esztendő második felében viszont az esti szürkületben ragyog föl az égen.

A gyűrűs Szaturnusz egyelőre az egész éjszakán át az égbolton marad. Csak majd októberben fog eltűnni a csillagos eget figyelő európaiak szeme elől. A nehézkes óriási Jupiter csillag hű marad hozzánk az egész esztendőn keresztül, nem úgy, mint a csalfa Vénusz. Márc. végéig csak a kora reggeli órákban látható, de áprilisban és májusban már a fél éjszakát, később pedig az egész éjszakát végig fogja ragyogni a Jupiter, az év utolsó két hónapjában azonban — a szorgalmas világításba belefáradva — csak az éjszaka első felében fog fényleni az égen.

Az eljövendő hónapokban a föld

kilenc üstökösrel fog találkozni a világmindenségben keresztül vezető végtelen útján. Ezek a találkozások azonban, a csillagvizsgáló tudósok számításai szerint korántsem lesznek annyira érdekesek és jelentőségeiyesek, mint például annak idején a híres Halley-féle üstökösrel való találkozás, amely szabad szemmel is jobban látható volt, mint ez a kilenc kis üstökös csillagvizsgálóval.

Ezúttal ugyanis csupán a világmindenség apró csavargóiról van szó, akiket szabad szemmel látni sem lehet, amelyek azonban a nap körül futó pályájukon gyakran elsuhanak a föld közelében. Ezeket a kis üstökösöket azokról a csillagászokról keresztelték el, akik a csillagos ég vizsgálása közben először akadtak rá nagy messzelátójukkal a csillagos ég káprázatában az apró csóvás csillagokra.

Természetes, hogy ezeknek a jelentéktelen kis üstökösöknek a feltünése össze sem hasonlítható azokkal a nagy égi tűneményekkel, amelyek 1858-ban, 1882-ben és 1910-ben játszódtak le. Akkor ugyanis nagy csillagképek nyugtalanították az embereket, hosszúra húzó üstökösök és sajátságosan csillámló ködfoltok.

Mint hogy a nagyobb üstökösök feltünése sok embernek a fejében még különféle babonával fűződik egybe, ezek az igazi tűnemények aggodalmat, sőt általános félelmet és rémületet ébresztettek. Sőt maguk a tudományosan iskolázott szak körök egyes tagjai is nem egyszer hittek abban, hogy a föld katasztrófális módon összefog ütközni valamely nagyobb üstökösrel, a világmindenség egyik-másik titokzatos és félelmetes utasával.

Emlékezetes még, hogy abban az időben, amikor a Halley-féle üstökös megjelent az égboltozaton, a jelenséget megelőző újságcikkek annyira rémületbe ejtették a félnék és kishitű embereket, hogy közülük sokan önkézükkel vetettek véget életüknek, csak hogy az összütközés szörnyű katasztrófáját meg ne ériék.

1910-ben sem történt semmi baj, ma pedig még kevesebb ok van az aggodalomra, mert azok az üstökös fiókák, amelyek az 1925 esztendőben elhúznak az öreg Föld mellett csak annyi veszélyt

rejtenek magukban, mint az ugató kutyá, amely a robogó vonat után szalad — ameddig bírja.

Két táborban.

Szépséges idők daliás kora, dicsőséges kurucoknak, Rákóczi fejedelemeinek fénytelt napjai. Énekes szájnak nagy időn keresztül volna mit zengeni, pennát forgató iródiáknak volna mit papírra vejni, ha minden dicsőséges, minden nyomorusággal telt napot meglehetne örökíteni. Dalban, színben, türelmes papíron de sokat is írának már ama dicső napokról. És mindig volt szép, ismeretlen és szomjas lelkeket üdítő azokban a képekben, azokban a nótákban, azokban az írásokban, melyek a kuruc-korból fakadtak. Kell a multat idézni, hogy okuljunk ama napok szomorúságából, hogy példát vegyünk ama napok szenvedéses dicsőségéből.

*

Alkonyodott. Kékes szürke felhők foglák be a lehajló napnak sápadó szemét. Míg a nyugati égen beborult a napnak: éjszakát kivilágító és csillagokat elsápasztó fény gyulladt a távoli keleti aljon! duló csata után falu égett a távolban, annak vörös, füstös lángjai csapkodták a csillag-ruhás eget. A piros lángoktól megvilágított falu utcáin vágató lovasok száguldoztak s fertelmes szitkok, káromkodások csapkodtak a pernyés levegőben.

A lakosság átkozódva, jajveszékelve mentette a menthetőt, de a már megmentett holmit is kiragadták a legtöbbször a kezéből.

— Uristen! verd meg a labancot! — kiáltott fel ekeseredésében egy asszony, kinek az egyik katona kikapta a kezéből a félbevágott kenyeret.

— Coki te rongyos! — ugrott vissza a labanc katona és hüvelyes kardjával derékon vágta az asszonyt, aki menten összeesett, míg a hős labanc tovább ment, mint aki jól végezte a dolgát, hogy újabb zsákmányt hajszoljon fel.

Mindenfelé fulkosó, menekülő jobbágyok árnyékai vetődtek fel a borzalmas megvilágításban. Voltak sokan, akik védték koldus holmijaikat, de azok

megjárták, mert még szerencsés az, aki az életével nem lakolt.

Egyszerre harsogó, recsegő hirtelen süvített bele a lángokban álló utcájába.

— Kurucok! Kurucok! — ordított rémülten egy száguldó labanc kinek bő szijra eresztett kardja röpdött a vágatástól. A rémes kiáltás még nagyobb zavar állott be s már a menekülő labancok egymásba ugrottak, kaszaboltak össze-vissza, a legtöbbször egér-ut után nézett. A kuruc tárogató és harsogó kürt egyre sikongott; a véres lángok fényben feltűntek a nyalka magyar gények s még az égés és rendtelenség dacára is rendben tartották lovaikat.

— Üssed pajtás a fránya labancot — hangzott innen is, onnan is a lesleges biztatás, mert biz'a ahol épp ott tüttötte a kuruc a labancot. Itt ott is lefordult egy egy cifra munda menekülő labanc a lováról s annak már hiábavalónak bizonyult volna minden biztatás a felkelésre.

Rövid fertály óra alatt megtisztított a kurucok a falut a labancotól s a legkevesebb része a menekülő császári zsoldosokat üldözte, addig a csapat másik része mentette az égéstől, amit ment tudott menteni.

A kurucok jövitére visszatértek jobbágyok is és most már nagy erővel, több serénységgel csakugyan sikerült lebontott házuikkal megakadályozni a tűz terjedését.

A labancokat üldöző csapat pedig még birta tüttötte, verte a menekülőket de alig is tudott elmenekülni egy néhány: a fübe harapott annak legtöbbször a kuruc kardok csapásától.

Jó későre tért vissza az üldöző csapat s akkor már csak füstölgő romok találtak a nemrégén még égő falu. A kuruc csapat kapitánya pedig térségen, lobogó tüzrakás mellett az üldöző kurucok foglyot is hozott a labancok kapitányát s a kuruc csapat vezére elé vitték.

— Vitéz kapitány uram, itten van a labanc kutyá, kinek parancsára égett ez a falu! — állították a foglyot a kuruc kapitány elé. A kapitány vezér a világitó lángnál végig nézett a foglyot, aztán elsápadt úgy, hogy

a füz se festette meg az arcát; összedidergett s némán hallgatott pár percig s nézte azt a labancot, aki neki anyai öccse volt.

— Vigyétek! kössétek fel! — szólalt meg a kuruc tiszti tompán; majd elfordította a fejét, még a tüztől is távol ment.

— Hitvány volt, de mégis csak kár érte, mert magyar volt! — szólalt a kuruc tiszti és nehéz viharokban megkeményült arcán könnyek peregtek végleg.
Szalacsy Rácz Imre.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

1. Sokan reklamálják a lapot, mivel utalványon előfizettek. Ilyenkor késésünk magyarázata az, hogy a pénzesutalvány 2—3 hétig sem érkezik hozzánk, s így valóban nem intézkezdhetünk. Ennek elkerülése végett a pénzesutalvánnyal egyidejűleg mindig szíveskedjenek címünkre egy levelezőlapot is küldeni, s azon az elindított utalványra való hivatkozással az előfizetést előre és külön is bejelenteni, hogy a lapot azonnal küldhessük.

2. Cserébe ingyen kapja meg új naptárunkat, ha megküldi nekünk a Magyar Nép 1921 évi I. évfolyama 1., 2. és 6., az 1922. évi II. évfolyam 1., 2., 3., 4., 5., 12., 15., 17., 20. és 22., valamint az 1923. évi III. évfolyam 1. és 47. számait. E számokat külön-külön is köszönettel vesszük. Ha naptára már van, akkor más értékes könyvet adunk.

3. Nagyon kérjük m. t. előfizetőinket, hogy minden hozzánk intézett levelükben és utalványukon mindig említsék meg a lapjuk címzésénél megtalálható törzskönyvi számukat. Ezzel munkánkat nagyon megkönnyítik.

4. Félreértések elkerülése végett közölnünk kell, hogy új naptárunkat előfizetőinknek is csak kéreésre küldjük meg 11 Lei-es kedvezményes áron.

5. Pénzesutalványon szíveskedjenek a küldött pénz rendeltetését mindig pontosan és részletezve fel tüntetni.

6. Előfizetők bejelentésénél szíveskedjenek mindig pontosan jelezni, ha az előfizető új.

P. J. Végvár. Új előfizetőkért köszönet, naptárt megküldöttük. — V. A. Zernest. A jelzettek közül egyik előfizetőről eddig nem volt tudomásunk, most bevezettük, hiányzó számok elmen-

tek, őszinte köszönet és üdvözet. — M. Gy. Kozárvár. Köszönet az új előfizetőkért, még inkább leikes és szép soraiért, könyv elment, mutatószámok és a kért kimutatás utban, nagyon megköszönjük, ha az ottani előfizetési díjak beszédését szíves lesz nevünkben elvállalni. — V. E. Székelyudvarhely. Hálás köszönet az új előfizetőkért, türelemmel és örömmel várjuk ígért további támogatását, cikkről főszerkesztő ad értesítést, őszinte üdvözet. — M. G. Szókefalva. Hálás köszönet a 7 új előfizetőért, csekély elismerésül saját lapja 1925-re egészen rendben, szívélyes üdvözet. — B. M. M. Diósd. Naptár és hiányzó számok elküldve, késés költözés miatt vagy a kézbesítés rendetlen, jókívánásait aziből viszonzozzuk. — B. P. Kakszentmárton. Hiányzó lapok és a naptárak elmentek, 1 naptárt már nov. 18-án elküldöttünk, e rendtelenség rajtunk nem mult, szívélyes üdvözet. — N. A. Csikszentmárton. Hálás köszönet, mutatószámok elmentek, eredmény érdekében kérjük további értékes támogatását. — B. I. Radnótfája. Fogadja az új előfizetőkért hálás köszönetünket, naptár megy. — T. L. Csikszentsimon. Csátós zég. Nagyszerű eredményért mely elismeréssel és köszönettel vagyunk, könyv azonnal elment, szívélyes üdvözet. — T. A. Siklód. A kért címek: Szabadság — Cleveland; Magyar Hirlap — Detroit; Amerikai Magyar Népszava — New-York; könyv elment, előfizetés 1925 jan. 1-én lejárt, üdvözet. — V. Gy. Mezőbánd. Köszönet az előfizetőért, a 200 Lei még nem érkezett ide, Almanach-ot és naptárt azért megküldöttük. — P. F. Nagykeőde. Hálás köszönet az eredményes, szép válaszáért, s igaz elismerésünk az önzetlen munkáért. — Qu. L. Bonczhida. Igaz köszönettel vagyunk az új előfizetőkért s örömmel fogadjuk állandó támogatását. — Gy. B. Sinfalva. Jókívánásait szívből viszonzozzuk, s ígérteit köszönettel vettük. — B. Gy. Érkörtvélyes. Cím javítva, naptár elment, hátralék 90 Lei, üdvözet. — K. B. Karczfalva. Naptár elment, azért nem küldöttük, mivel mindig rendelést várunk, ára előfizetőnek 11 Lei. — Dr. M. M. Magyarlapos. A 230 Lei-t köszönettel átvettük, tudósítás főszerkesztőnél, őszinte köszönetünk és üdvözetünk. — D. I. A. Magyaró. Köszönet az új előfizetőkért, jutalomkönyv elment, hátralék 1924-re 90 Lei. — S. J. Marosvásárhely. T. F. Hátraléka 90 Lei, S. S. hátraléka 108 Lei, őszinte üdvözet. — K. D. Máréfalva. Az új előfizetőkért, buzgólkodásáért fogadja elismerő köszönetünket. — B. A. Barcaufalu. Kéves darabunk mind kikölcshözésben van,

csak a kiadásunkban megjelent Betyár kendőjét küldhettük meg utánvétellel. — Sz. F. Csikszentdomokos. Igaz köszönetünk buzgólkodásáért. — L. A. Kisbaczon. Köszönet az új előfizetőkért, a naptár azonnal elment. — M. G. Albis. Fogadja köszönetünket az új előfizetőkért, naptárt megküldöttük, hátralék 1924-re 90 Lei. — K. Á. Csernátfalva. Nem az egyetlen eset, hogy ünnepi számaink nagy hiánnyal érkeztek meg, de ez nem rajtunk mult, őszinte üdvözet. — J. I. Székelyszáldobos. Lap megindítva, könyv elment, buzgólkodásáért hálás elismeréssel vagyunk. — S. D. Szászhermány. Lapot nem szüntettük meg, hanem valahol az említett számok elkallódtak, levelére azonnal pótoltuk, üdvözet. — Th. Gy. Érkeserű. Könyvek elmentek, kis cikkekért köszönet, tapasztalatokban és szívjóságban gazdag egyéniségével való érintkezésnek mindig örülni fogunk, támogassa kis lapunkat. — S. F. Csánáros. A lapok elkallódása rajtunk nem mult, levelére azonnal pótoltuk, elnézést és kitartást kérünk, szíves üdvözet. — Cs. A. Déva. Naptár elment, előfizetés rendben 1925 jan. 1-ig, üdvözet. — S. J. Nagyszében. Szíves válaszáért köszönet, mutatószámok mennek. — M. A. Petrozsény. A megleghangu kis írást átadtam főszerkesztőnek, őszinte üdvözetünk. — K. F. Egrestő. Köszönet az új előfizetőkért, egyebekben kívánsága szerint jártunk el, őszinte üdvözet. — P. J. Kézdivásárhely. Köszönet az új előfizetőért. — B. F. Gyulafehérvár. Mely tisztelettel irtuk be sorainkba, hálás köszönet. — A. B. Belényes. Többszöri szíveskedéséért hálás köszönet, késés nem rajtunk mult, kívánsága szerint pótoltuk a hiányzó számokat, őszinte üdvözet. — P. I. Varság. Őszinte üdvözet és köszönet, szerény elismerésül egy naptárt elküldöttünk. — F. Gy. Románbrette. Nemleges válaszáért is köszönettel vettük, mert látjuk kétségtelen jóindulatát, s legalább tájékoztat. — E. J. Naszód. Hálás köszönet az új előfizetőkért. — K. Gy. Magyarpéterlaka. Örömmel köszöntjük sorainkban. — Gy. L. Gyimesbükk. Lelkes, kedves leveléért fogadja igaz köszönetünket, sorait megszíveljük, írásainak, tudósításainak mindig örülünk. — Cs. G. Kisbarzsa. Könyv, mutatószámok elküldve, jókívánásait szívből viszonzozzuk, szolgálatait örömmel vesszük és kérjük. — Dóka asszony. Barót. Minden komoly ügyben szívesen állunk rendelkezésére. — K. J. Homoródszentmárton. Lapja rendben 1926 jan. 1-ig, üdvözet. — Gy. K. Boldogfalva. Szíves leveléért köszönet, mutatószámok mennek, kérjük az eredmény érdekében

értékes támogatását. — K. L. Z s o b o k. Klvánsága szerint intéztünk mindent, őszinte köszönet lelkes munkájáért. — K. G. D o r n e s t i—H a d i k f a l v a. A naptárt jelzett árban is elszámolhatja, üdvözlöt. — S. Ö. színgazgató T o r d a. Jókivánságait a Magyar Nép is szívből viszonzozza. — I. J. R a d n ó t. Hálás köszönet a 10 új előfizetőért, szép levélére büszkék voltunk és abból lelket merítettünk, szívből üdvözljük. — K. S. M a r o s l u d a s. A 403 Lei bejött: új előfizetőikért köszönet, naptárt megküldöttük. — Ü. J. H o m o r ó d s z e n t p á l. Az 1052 Lei beérkezett, a 6 új előfizetőért fogadjuk elismerő köszönetünket. — I. J. K a r c z f a l v a. Ajánlkozását örömmel, köszönettel és várakozással vettük. — P. S. F u t á s f a l v a. Teljesen osztjuk álláspontját, mutatószámok elmentek, bizalommal várjuk az eredményt, köszönet. — L. F. A l g y ó g y. Hiányzó számokat azonnal pótoltuk, naptár elment, jókivánságaiért köszönet. — özv. Sch. K.-né B e s z t e r c e. Hiányzó lapokat pótoltuk, cím jó, tőlünk pontosan elmentek, egyebekben nem tudjuk az elmaradás okát, szívélyes üdvözlöt és köszönet régi és állandó támogatásáért. — T. M. A b r u d b á n y a. Az új előfizetőikért és lelkes támogatásáért fogadjuk elismerő köszönetünket. — D. I. L ö v é t e. Hálás köszönet az új előfizetőikért, fogadjuk szívesen szerény jutalmunkat. — T. A. S z é k e l y t a m á s f a l v a. Fogadjuk az új előfizetőikért igaz elismerésünket és köszönetünket. — K. J. C s e g e z. Állandó buzgólkodásáért igaz köszönetünk. — B. K. H a r a n g l á b. Mély fájdalommal fogadjuk igaz, testvéri részvétünket. Naptárt megkaptuk, előfizetésekre természetesen szívesen várunk. — Sz. J. C s i k s z e n t m i h á l y—A j n á d. Mutatószámokat elküldöttük, támogatását bizalommal várjuk és köszönjük. — I. S. P u s z t a k a m a r á s. Fogadjuk az új előfizetőikért hálás elismerésünket. — A. T. S i n f a l v a. Hálás köszönet az új előfizetőikért és lelkes, meleg soraiért. — S. Gy. S z e n t k e r e s z t b á n y a. Köszönet az új előfizetőikért, fogadjuk szívesen szerény jutalmunkat. — Cs. J. M a g y a r ó. Az előbbi üzenet Önnek is szól. — T. D. É r m i h á l y f a l v a. B. Gy. és T. L. hátraléka 1924 re 90—90 Lei. — D. I. A n d r á s é. M a g y a r ó. Köszönet az új előfizetőikért, könyvecskét jutalmul megküldöttük. — F. S. T e k e r ő p a t a k. B. J.-t bevezettük, őszinte köszönet érte. — Sz. F. P u s z t a k a m a r á s. A 150 Lei bejött, előfizetés rendben 1925 jul. 1-ig. — K. D. B e l é n y e s. Átadva főszerkesztőnek, szívélyes üdvözlöt. — L. T. B ö l ö n. A 36 drb naptárt elküldöttük, üdvözlöt.

Ingyen kapja meg ideai naptárunkat, ha két új előfizetőt szerez.

Apróhirdetés.

Megbízható, tökéletes jó Román Szótárra szüksége van mindenkinek. Mielőtt szótárt vásárolna, kérje és tekintse meg Andrásfi főgimnáziumi román nyelvtanár-féle Román-Magyar és Magyar-Román szótárát nyelvtannal. Feltalálhatók benne valamennyi hivatalos kifejezés. Az összes román szótárak között a legterjedelmesebb és legolcsóbb. 674 oldalon összesen 43,000 címszóval, a legpraktikusabb, zsebben is elfér, kiemelkedő betűi megkönnyítik a tanulást. Román-Magyar rész 17.000 címszóval Lei 55. Magyar-Román rész 26.000 címszóval Lei 70. Egész vászonkötésben 15 Leivel drágább. Mind a 2 rész egész vászonba egybekötve Lei 150. Kapható mindenütt! Megrendelhető Benkő Mór kiadónál Sít. Gheorghe Triescaune Kp. utánvét. Tanintézetek, tisztviselők 10%-os kedvezményben részesülnek.

Jó családból való fiú 14 éves románul és magyarul beszél, írni olvasni mindkét nyelven tud. Kötő V. elemi bizonyítvánnyal cipész tanutónak teljes ellátással ajánlkozik. Érdeklődni lehet Matekovits János szabó mesternél. Seprös—Seprös. Jud.; Aradmegye.

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87.

Mérsékelt díjazás mellett a birtokosság meghívására Dezső Miklós nyug. szőlő és borászati főfelügyelő elvállal előadás tartást, nagyobb birtoknál felmérést, térvázlat, terv és költség előirányzat készítést, esetleg a telepítés tartamára esetről-esetre utbaigazítást Dezső Miklós Nagyenyed,

SIROMALT

köhögésben és hurutban szenvedőknek.

Tartalmazza egyesítve a legértékesebb és a legkiválóbb orvosok által ajánlott gyógyszereket.

Biztos hatás. — Azonnali megkönnyülés, Kapható minden gyógyszerárban

Kérjen ingyen füzetet a „GER“ KRAYER Laboratoriumtól. Timisoara 80. szám és megtudja, hogy kell viselkedni tüdőbajnál és a légutak megbetegedéseinél. Mosse.

A Clujban, 1924. év szeptember havában tartott országos állatkiállításon arany éremmel kitüntette.

Fél kg. gyapju vagy két kg. saji árával megmentheti birkáját a pusztulástól!

DISTOL

biztosan meggyógyítja métey-kóros juhait és szarvasmarháit!

DISTOL

Egyszerű a kezelése! Biztos a gyógyulás!

Kapható

Gergely F. utóda drogueriájában Cluj-Kolozsvár,

Gea-Krayer Drogueriájában

Temesvár,

Krafit és Rubert Drogueriájában

Brassó,

Dávid János gyógyszerár

Marosvásárhely,

Farkas István Drogueriájában

Nagyvárad,

továbbá bármely gyógyszerárban.

Sirocco 663

A Magyar Nép

könyvsorozatában megjelentek:

1. Szavalkönyv,
2. Históriai könyv,
3. Vöfélykönyv.

Mindeniknek az ára előfizetőnek 10—10 L., egyszerű portóval 11 L., utávéttel 13 L.

4. A Betyár kendője című gyönyörű népszimű, 140 oldal, ketős szám, előfizetőknél 20 L., egyszerű portóval 21 L., utávéttel 23 L.

Egyházi célokra szükség

gyűjtőkönyv

hivatalos formában, szelvényekkel

fűzve 100— lej, kötve 120—

Kapható a MINERVA könyvkereskedésben Cluj-Kolozsvár

A szerkesztésért felel: OYALLAY DOMOKOS.

A kiadásért felel:

PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató.